

Γενικά
 Κυπρος-Αρχία
 Νωκωβία
 Ναρναία
 Νεφέος
 Ακρωχέως
 Ράβος
 Λερωσία
 Νον. Σωκρ.
 Ασωμα
 Αμασούμ
 Λαυδρομειο

ωορ
 εμνορ

ΚΥΠΡΟ ΒΙΒΛΟΣ

(Συνίχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου).

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ.

Ἡ κατ'ἀρχήν τῆς θέσεως τοῦ διοικητοῦ Λευκωσίας, ἦν πρῶτος ὁ κύριος Φεάκρηλδ εἰσηγήσατο ἐν τῷ περὶ Κύπρου αὐτοῦ ὑπομνήματι, θεωρεῖται εἰτέ ὑπὸ τῶν αἰρετῶν πελῶν ἀναγκάζει αὐτὸν ἢ γνώμη τῶν ἐπιστημῶν εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος ταύτης. Τὸ ζήτημα λοιπὸν δεῖν νὰ μείνῃ ἐκ κρεμῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Καθὼς προηγουμένως ἐγένετο μνεία, τῶν ἐλλείπων Ἀρχῶν τῆς κυβερνήσεως θετέλης καὶ χρητῆ ἀρχιγερματέως τούτου δὲ γενομένου θὰ παρέχῃται καὶ εἰς τὸν ἀνώτατον γραμματέα τῆς διοικήσεως καὶ τὰς ὑποθέσεις τοῦ διαμερισμάτος Λευκωσίας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν γένει παρατηρῶ ὅτι, ὅπου τὰ τμήματα εἶνε ἐντελῶς διοργανωμένα καὶ ἔχουσιν καλὴν ἄπασαν τὴν νῆτον τοὺς πράκτορας τῶν, ἐκ πρώτης ὁφείτως φαίνεται ἐρικτὸν, ἵνα οὗτοι ὑπάρχουν κατ' ἐθέλειαν εἰς τὰ κεντρικὰ γραφεῖα ἄνευ τρίτου, οἷός ὃ ἐν Κύπρῳ ἐπαρχιακὸς διοικητής. Ἐν νῆτον τοιαύτης οἷα ἡ Κύπρος δυνατόν νὰ γείνωσιν ἐξαιρέσεις τῆς ἀρχῆς ταύτης. Ἐνεκὰ τῆς κακῆς συγκοινωνίας, τῆς ἀκανυλίστου ἀρξέως τῶν ταχυδρομείων, καὶ τῆς ἀπομονώσεως θέσεως τινῶν οὐκ ἡττοῦ ὅμως τοιαύτης ἐξαιρέσεως, ὡς ἔστιν ὑπερβολή, ἀμυρίθου ἀνδύονται νὰ ἐπαρμολύσῃ κατ' ἀρχὴν εἰς αὐτὰ τὰ διοικητικὰ γραφεῖα τῶν ἐπαρχιῶν. Ἐάν ἔτι εἰς τὴν μέλλουσαν νομολογίαν ἐρικτὴ ἡ κατ'ἀρχήν τῆς θέσεως τοῦ διοικητοῦ Λευκωσίας οἱ ἐπὶ ἐλλείψεις πρέπει νὰ προσληφθῶσιν

εις τα διάφορα εν τοις παντοκράτοσι γρα-
φείσιν κτήματα, εις δ' ούκ αντετίθητο η
επιμέλεια των διαφόρων καθηκόντων
των υπό της διοικήσεως γιγνομένων.

Εις τας μισθοδοσίας των πάντε αλ-
λων διοικητών φανερώνεται άπό τω
μην ότι θα έλαττωθώσιν ως έπεται:

Παλιών μισθός. Νεωτέρων μισθός.

	Λίρας.	Λίρας.
Διοικ. Αδριανού.	800	500
» Λεμεσίου.	600	500
» Λεμεσίου.	540	430
» Παφού.	500	450
» Κύρηνειας.	400	350
	2.610	2.250

Αι μισθοδοσίαι των διοικητών Αδρι-
ανού και Λεμεσίου ώρίσθησαν εις έ-
παρκήν κατ' ην τα τμήματα των και
γενίας καθήκοντα τα τοις υπάλληλοις
τούτοις αποκείμενα, ένομίζοντο κατ' ο-
ριστικά. Συνεπεία όμως των έπελθου-
σών εν Κύπρω μεταβολών φρινώ ότι,
το διοικητικόν αξίωμα δεν τυγχάνει
της αὐτῆς οίσεως και πρότερον σπου-
δαίότητος, και ως εκ τούτου αι έλατ-
τώσεις των μισθών θεωρούνται κατε-
πεύχουσιν.

(1) νυν διδόμενος τῷ διοικητῇ Ἀμ-
μοχώστου μισθός εἶνε προσωπικός.
Τὸ δὲ διονόμερισμα Κυρηνείας εἶνε
πρόσωπικόν και ἡ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ
προσώπουτον ἐγγὺς τῆς Λευκωσίας, ὥστε
ἡ διεύθυνσις των πραγμάτων τῆς ἑ-
παρχίας δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς ὑπάλ-
ληλον σχετικῶς κατωτέρας τάξεως
μὲ τον ἀνωτέρω ὁρισθέντα μισθόν. Εἰς
τας προμνημονευθείσας μισθοδοσίας
συμπεριλαμβάνεται και τὸ πρὸς οἶκτον
μα ἐπίδομα.

Τὸ νομοθετικὸν συμβούλιον ἀρνήθην
να φηρίσῃ τοὺς ἐκ λιβίων 800 μισθοὺς
ἐλλων τῶν Μουδριῶν, ἐξέπρασε γνά-
μην ἐναντίαν τῆς διατηρήσεως τῆς
θέσεως τούτων. Παρετήρησα ὅτι οἱ κα-
τώτεροι οὗτοι διοικητικοὶ ὑπὸ ἀλλήλους
ὑπάρχοντες εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν ἐ-
παρχιῶν καὶ ἐκ τῶν ἐξ διαμερισμάτων
μόνον τὰ τέσσαρα ἔχουσι τοιοῦτους,
οὐδενὸς τοιοῦτου ὑπάρχοντος ἐν Κυρη-
ναίᾳ ἢ Λάριαι καὶ ἡ ἐν ταῖς ἐπαρ-
χίαις ταύταις διανομή αὐτῶν εἶνε
ἥμιστος· διότι ἐν μὲν τῇ διαμερίσματι
Ἀμμοχώστου ὑπάρχουσι δύο, ἐν δὲ τῇ
τῆς Πάρου τρεῖς. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ
Λευκωσίας ὑπάρχουσι τέσσαρες, δύο
δὲ τούτων ἐδρεύουσιν ἐν Λεύκᾳ καὶ
Μόρφου, χωρὶς ἀπέχοντα 10 μίλια
ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ διατήρησις τῶν ὑ-
παλλήλων τούτων ὑπὸ τῆς τουρκικῆς
κυβερνήσεως θεωρεῖτο χρήσιμος διὰ
τῆς λιβν. ἐπὶ ὅ ἐν ταῖς ἀποκέντρως
ἐπαρχίαις ἀριθμὸς τῶν ἐκτελεστικῶν
ἐξουσίαν ἔχοντων ὑπαλλήλων ἦτο· ὁ
ἐλάχιστος. ὡς δὲ ἡ ἀγγλικὴ διαχείρι-
σις ἔδωκεν τέλει· ὅν σήμερον ἀσυνέ-
μικῶν, αἰκονομικῶν, ταχυοταχυομένων
καὶ φηστικῶν ἡ πολυπλοκὴ καὶ ἀσυνέ-
σαι τὴν ἡγεσίαν· ὅς ἐκ τούτου ἡ ἐ-
πὶ τῆς ἡγεσίας, τοῦ γινώσκοντος, μετ' ὅ-
πως ἀλλήλους εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν
κατηγορίαν χρήζει δικαιολογίας. Κα-
τὰ τὸ 1882, ὁ κύριος Φεάριλδ εἰση-
γῆσατο ὅτι ἡ κατάργησις τοῦ ρηθέν-
τος αξιώματος ἦτο· σκόπιμος· σχετι-
κῶς πρὸς τὰς ἡδη γενομένας ἢ μελε-
τωμένας μεταβολάς. Τοῦ μετὰ τὴν αὐτο-
πὴν τούτου γενομένου παραδεχόμενος
πρότερον εἶνε ἵνα τινὲς τῶν μισθῶν
προσληφθῶσιν εἰς τὰ τῶν ἐκτελεστικῶν
τιμημάτων δι' ὅς ἔθελον θεωρηθῇ καταλ-

ληλαί. Το συμβούλιον ἀντέστη ἐπίσης·
 εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ἐκ λιρῶν 66· μι-
 σθοῦ τοῦ μαλμουδίου ἢ τοῦρκου λογι-
 στοῦ τοῦ ταμείου· ἐν τῷ ἐν Λαμιαπῶ
 γραφεῖω τοῦ διοικητοῦ ἀφ' οὗ λοιπὸν
 πάντες οἱ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιφοίαις
 τοιοῦτοι ὑπάλληλοι ἐπαύθησαν, δὲ
 βλέπω τὸν λόγον, δι' οὗ καὶ ἐν Λε-
 μητῶ μαλμουδίου, δὲν πρέπει νὰ
 μετατεθῇ ὅσον οἷον περὶ τὰς ἀποχωρήσει.

ΤΕΛΩΝΕΙΟΝ

Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ δὲν δύνα-
 μαι νὰ ἐπιφέρω οἰκονομίας οἰαζόμε-
 τε, καθ' ὅς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχω πλη-
 ροφίας, ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ μέλλοντι ψ.
 θελεῖ θεωρηθῇ ὑπὸ πρακτικὴν ἐποψίν
 λυσιτελὲς πὸ νὰ συγχωνευθῇ πὸ τῶν
 τελωνείων τμήμα μετὰ τοῦ γραφεῖου τοῦ
 οἰκονομικοῦ ἐφόρου. Καίτοι ἡ πρότασις
 αὕτη γενομένη ἄλλοτε ἀπερρίσθη ως
 μὴ πρακτικὴ. οὐχ ἦτον ὅμως δέον νὰ
 μελετηθῇ ἐκ νέου ἀμελλητί.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ

Ὁ μισθὸς τοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυ-
 δρομείων τῆς νήσου ἀνῆρχετο κατ' ἀρ-
 γῆς εἰς λίρας 503 κατ' ἔτος. Κενωθει-
 σης ὅμως τῆς θέσεως ταύτης τὸ 1883
 ἡ ἀνωτέρω μισθολογία ὠρίσθη εἰς λί-
 ρας 300 ἐτησίως προχωρεῖσα κατ' οὐ-
 ξουσαν κλίμακα μέχρι λιρῶν 400 κατ'
 ἔτος. Τὸ νομοθετικὸν συμβούλιον ἐξέπρα-
 σε γνώμην, ὅτι ἐτήσιος μισθὸς ἐκ λι-
 ρῶν 240 θεωρεῖται ἐπαρκής. Ὅπότε δὲ
 ἡ θέσις αὕτη τελευταίως κατέστη κε-
 νή, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ ζήτημα τοῦ ἐ-
 ρίσαι τὴν μισθολογίαν τῆς θέσεως ταύ-
 της εἰς τὴν ἄρτι ὑποδύχνησαν ἄλλ' ἢ
 τότε προπαθεῖσα ἐλάττωσις ὑπερβολ.
 μίσθου.

[illegible]

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

22) NOEM. 1888

στή, ὅα καθίστατο ἐφικτὴ ἀνευ οὐσι-
ώδους βλάβης τῆς ἐνεργείας τοῦ δικα-
στικοῦ συστήματος.

ὑπό τινος ἐπόψεως θεωρεῖται μᾶλ-
λον, σκόπιμος ὁ ἀπαρτισμός τοῦ ἐρετεί-
ου ἐξ ἐνός ἢ δύο δικαστῶν. Τὸ ἐν Βαρ-
βάρως ἀνώτατον δικαστήριον ἀπαρτί-
ζεται ἐξ ἐνός μόνον δικαστοῦ, καίτοι
ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ εἶνε σχεδὸν ἴσος
τῷ τῆς Κύπρου. ὁ ἀρχιδικαστὴς με-
τα τῶν μελῶν τοῦ ἐπαρχιακοῦ δικα-
στηρίου ὅα συγκροτῇ τὸ κακούργιοδι-
καίον καὶ ὅα ἐκδικάζῃ ἀπάσας τὰς
περὶ φόνου δίκας καὶ τὰ σπουδαιότατα
ἐγκλήματα, τὰ δὲ ἐλαφρότερα ἐγκλή-
ματα, τὰ ἐν τοῖς κακούργιοδικαίοις ἐκ-
δικαζόμενα γυν, δέον, ἵνα ἐκδικάζων-
ται ἐν τοῖς ἐπαρχιακοῖς δι' ἐπεκτάσε-
ως τῆς δικαιοδοσίας των. ὁ ἀριθμὸς
τῶν ἐξ ἐπαρχιακῶν δύνανται νὰ ἐλατ-
τωθῇ εἰς πέντε, καταργουμένου τοῦ
τῆς Κυρηναίας δικαστηρίου καὶ συγ-
χωνευομένου μετὰ τοῦ τῆς Λευκωσίας
καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ δύο ἐ-
παρχίαι Λευκωσίας καὶ Κυρηναίας
ὅα ἀποτελέσωσιν ἐν μόνον δικαστικὸν
διαμέρισμα. Τοῦ σχεδίου τούτου τεθέν-
τος εἰς ἐνέργειαν, πλημμελοδικαίου
ὅα συσταθῇ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Κυρη-
ναίας ἀπαρτιζόμενον ἐκ κωμοδικῶν,
μετὰ δικαστικῶν διαμερισμάτων, τῶν
δικαστῶν τούτων δυτῶν ἐκλεντῶν
προσώπων εἰς ἃ ὅα δοθῇ εὐρεία δικαιο-
δοσία ἐπὶ πολιτικῶν δίκων.

Παραπλησία ἐλάττωσις καὶ συγ-
χωνεῖς τῶν ἐπαρχιακῶν δικαστηρί-
ων, μετ' ἐπεκτάσεως τῆς τῶν κωμοδι-
κῶν καὶ πλημμελοδικῶν δικαιοδοσί-
ας, τῇ ἑκτῇ καὶ ἑβδευχθῇ καὶ ἐν ταῖς
ἐπαρχίαις φερεσθῶσι καὶ ἰσάφουι πλη.

αἱ ἀλλοιώσεις αὐταὶ θὰ ἐπέφερον τρι-
ποροῦσιν τινὰ τοῦ περὶ ἀπκρτισμοῦ
τῶν δικαστηρίων διατάγματος ἐν
συμβουλίῳ τοῦ 1882.

Ἡ ἐν τοῖς κεντρικοῖς δικαστικοῖς
Λάφνακος, Λεμετσίου καὶ Λευκωτίας
ἀντικατάστασις τῶν Ἀγγλῶν προέ-
δρων ὑπὸ ἰθαγενῶν δὲν θὰ ἐτύγχανε
τῆς ἐπιδοκιμασίας μου, εἰς ὅμως το
νομοθετικὸν συμβούλιον καὶ ἐν γένει οἱ
κάτοικοι ἤθελον ἐκφράσῃ εὐχὴν ἵνα διορι-
σῶσιν ἰθαγενεῖς πρόεδροι ἐν τοῖς δικα-
στηρίοις Πάρου καὶ Ἀμμοχώστου ἐν
περιπτώσει γηρεύσεως, ἢ πρήτασις τινῶν
αὐτῶν θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς.
Ὡς δὲ ἀμφιβολία ὅτι εἰς τοιοῦτον
μέτρον θὰ παρεμβλήσιν ἐνστάσεις
καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰθαγενῶν. Ἡ πρῶ-
τις ἐνστάσις εἰς τὴν ἐκτέλεισιν τοῦ
σχεδίου τούτου, θὰ ἀναρρῇ ἐκ τοῦ
διορισμοῦ τοῦ προέδρου, ὅστις θὰ εἶνε ἢ
Ἑλλήν ἢ Τούρκος καὶ θὰ ἀντιπροσω-
πεύηται οὕτω ἐν τῷ δικαστηρίῳ εἴτε ἡ
μία εἴτε ἡ ἄλλη φυλὴ κατ' ἀναλογί-
αν δύο πρὸς ἓνα. Χάρις δὲ φρονῶν ὅτι
ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα τοῦ κυπριακοῦ
λαοῦ ἀποβάλλουσιν ὅτι μέραι τὴν δυσ-
πιστίαν ἣν πρὸς ἄλληλα ἔτρεφον, καὶ
ἡ σκέψις αὐτῇ ἦν ἀνέφερα δὲν θὰ θε-
ωρήθῃ λίαν σοβαρά ἐν τῷ μέλλοντι,
ὅπόταν τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ συζητη-
θῇ ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν. Ἄλλη σκέ-
ψις, ἣτις θὰ καταστῇ οὐχ ἥττον τῆς
πρώτης σπουδαιοτέρα σὺν τῷ χρόνῳ
προϊόντι εἶνε ὅτι ὁ Ἀγγλος δικα-
στής θεωρεῖται ξένος εἰς τὰ οἰκογε-
νειακὰ καὶ ἐμπνευμένα συμφέροντα καὶ
τὰς ἀντιζηλίας τῆς κοινότητος, καὶ ὡς
ἐκ τούτου καθ' ὁλοκληρίαν ἀμερόλη-
πτος. Ἡ περὶ πάντων ὑποψία μερο-
ληψίας τοῖς κατοίκοις δὲ ἀπόκειται
νὰ κρίνωσι περὶ ταύτης τῆς σκέψεως,
ὡς αὐτῶς δὲ καὶ περὶ τῆς φυλετικῆς.

Ὁ κύριος λόγος, δι' ὃν ἐν τοῖς δικαστη-
 ρίοις Λάρνακος, Λεμεσσοῦ καὶ Λευκω-
 τίας οἱ Ἑγγλῶν πρόεδροι θὰ διατηρή-
 θῶσι διαρκῶς, εἶνε ὅτι οἱ μὴ Ὀθωμαν-
 νοὶ θάθεωρῶσι τὰ τοιαῦτα δικαστή-
 ρια ὡς κατάλληλον ἀντικατάστασιν
 τῶν προξενικῶν, εἰς τὰ διὰ συνθήκης
 ἐδικάζοντο πρὸ τῆς ἀγγλικῆς κατο-
 χῆς. Ἦν Πάφῳ καὶ Ἀμμοχώστῳ ὁ
 ἀριθμὸς τῶν μὴ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων
 εἶνε ἐλάχιστος, καὶ δίκη ἐν ᾗ ἐνδιαφέ-
 ρεται τις τούτων, εἶνε σπάνιον φαινόμε-
 νον ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῶν ἐπαρχι-
 ῶν ἐκείνων, ὅποια δὲ τιαύτη δίκη
 παρουσιασθῇ, εἰς τῶν Ἑγγλῶν προέ-
 δρων νὰ πέμπεται πρὸς ἐκδίκασιν αὐ-
 τῆς. Τὸ νόμοθετικὸν συμβούλιον πέ-
 ποίηκε ὅτι θὰ ἐπεδοκίμαζι σημαντι-
 κήν ἐλάττωσιν τοῦ μισθοῦ τῶν προέ-
 δρων τῶν δικαστηρίων Πάφου καὶ Ἀμ-
 μοχώστου ἐν περιπτώσει διορισμοῦ ὀθα-
 λμῶν. Ἰσὺν ἀφορᾷ εἰς τὰ τρία δικαστή-
 ρια ἅτινα, ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερα, θὰ
 προεδρεύονται ὑπὸ Ἑγγλῶν νομικῶν,
 ἐν περιπτώσει γηγεύσεως οἱ τρεῖς
 πρόεδροι θὰ λαμβάνωσι τὴν ἐκλήρω-
 σιν 500 ἐκατόμηνον μισθοῦ, ἥδη ὁρι-
 σθῆσαν διὰ τὸν πρόεδρον τῆς σημαν-
 τικῆς ἐπαρχίας Λεμεσσοῦ. Ἡ μισ-
 θοῦσα τῶν προέδρων τῶν ἐπαρχιῶν
 δικαστηρίων Λάρνακος ὁρίσθη κατ'
 ἀρχὰς εἰς λίρας 600 ἀτημέως, ἀπὸ τῆς
 ὑποθέσεως περὶ τῶν ὀφθαλμῶν,
 ὅθεν καὶ τῆς σπουδακτικῆς τῆς ἐργασί-
 ας, ἥτις πιθανὸν νὰ παρουσιάζετο ἐν
 πρὸς τοὺς ῥηθέντας δικαστηρίους.
 Κατὰ τὸ 1883, ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ
 ἀπὸ τῶν ἐγγλῶν τῶν κατηκόντων τῶν
 ὡς πρὸς τὴν ἀπονέμην τῆς δικαιοσύ-
 νης ἐν τοῖς λαϊκοῖς δικαστηρίοις, ὁ ἀ-
 ριθμὸς αὐτῶν ὑπεβιβάσθη χάριν ἀπο-

παίρας εἰς τέσσαρας, δηλαδή, εἰς πρῶ-
τος καὶ τρεῖς ἄλλοι ἔχοντες
δικαιώσεσιν ἑκάστος ἐπὶ δύο ἐπὶ χερίων.
Οἰκονομική ἐπιτροπή θέου νὰ ἐ-
ρευνήσῃ, ἐάν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἔχου-
σιν ἀρκετὴν ἐργασίαν νὰ ἀπαύωσι
τὸν καιρὸν τῶν, ἢ ἐάν ὁ ἀριθμὸς αὐ-
τῶν δυνατὸν νὰ ἐλαττωθῇ συμφύτως
πρὸς τὰ συμπερόντα τῆς μωαμεθανι-
κῆς κοινότητος.

(Ἐπεὶ συνέχεια).